

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdeki társadalmi és közgazdasági hetiközlöny

A Bácsbodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KULA, TELEFON 14
Hirdetések árszabás szerint
Nyílt-tér soronként 30 fillér

KISS GYULA
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. elnöke
BERCSÉNYI JÓZSEF
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. főjegyzője

SZERKESZTŐSÉG:
ZSUPANSZKY LY.
főszerkesztő

BERKOVITS MÁRK
felfőtős szerkesztő
BERKOVITS REZSŐ
társzerkesztő

Előfizetésdíj negyedévre 2 K
félévre 4 K, egész évre 8 K
Egyes szám ára 20 fillér
Megjelen vasárnap

XVI. évfolyam

KULA, 1912 október 20

42. szám

A részvénytársaságok ellenőrzéséről.

Irta: Bankigazgató.

Nem új keletű téma. Sok bankembernek, sok közgazdásznak adott gondot, dolgot. S mégis? S mégis nem tudtak eredményt elérni. Ne ijedjenek meg, én sem a problémát mikénti megoldásával óhajtok ez esetben foglalkozni. Csúpnán arról a hét pontról, aminek alapján vélik megoldani az eszmét, szándékozom észrevételeimet, mondjuk úgy, hogy szokásos észrevételeimet megtenni. Mert nekem mindenhez van észrevételeim. Rosz tulajdonság; de nem tehetek róla. Még önmagam ellen is vannak észrevételeim s különös, hogy éppen azokon tudok a legkevésbé okulni.

Elsősorban olyképp óhajtják a részvénytársaságok ellenőrzésének eszméjét megteremtteni, mint a hogy az napjainkban, Angliában történik. Az *auditor* intézménye útján. Azaz pusztán a könyvelési adatoknak és számszerűségének helyessége képezne az ellenőrzés tárgyát. Vagyis azt néznék, hogy adminisztratív rend van-e? Ámde ez az ellenőrzés egymagában véve nem lehet védő vagy orvoszere a visszaéléseknek. A legnagyobb adminisztratív rend mellett is tönkremehetnek az intézetek, ha magukat immobilizálják, ha erejükön felül dolgoznak, vagy ha könnyelműen rosz üzleteket kötnek. Ha a szigorú ellenőrzés ez alapon teremtenék meg, véleményem szerint az csak azzal a következménnyel járhatna, hogy a nagyközönség, főleg a gazdasági téren kevésbé tájékozott és iskolázott laikus közönség megnyugodnék abban a hitben, hogy az intézetek ellenőrzése kötelező lévén, neki nem kell mélyebben kutatni, amikor valamely intézet részvényeit megveszi, vagy valamely intézetnél betétjeit elhelyezi. S így a nagy közönség

get hiú ábrándba ringatná, amely még súlyosabb hatásokkal járhatna, mintha a bölcs revízió intézménye egyáltalán nem is léteznék.

A részvénytársaságok ellenőrzésének másik módja abból állana, hogy nemcsak az ügykezelés, hanem az üzletvezetés is ellenőrzés tárgyát képezne vagyis, hogy a revizor azt is vizsgálat tárgyává tenné vajjon az adminisztratív renden kívül a megkötött üzletek jók-e? Például, hogy valamely intézet által parcellázásra megvett birtok, valamely iparvállalat létesítése, valamely jelzálogkölcsön megadása, vagy hogy még tovább menjünk, valamely cégnek megszavazott hitel elegendő fedezettel bír-e vagy nem?

Ez a második ellenőrzési mód volna tulajdonképpen a legideálisabb, a leghelyesebb. Ha!! Ha el lehetne képzelni egy olyan revizori kart, amely minden emberi gyarlóságtól menten ezt a revíziót nemcsak skatuldással, hanem gyakorlati tudással is végezné. Ez nézetem szerint lehetetlen, kizárt dolog. S ha még oly szakképzett revizori kara is volna az országnak, amint hogy nincs, akkor is az emberi gyarlóságok, az antipathia és a szimpathia, a jóhiszemű elfogultság, a pesszimizmus vagy optimizmus alapfelfogás mind oly tényezők, melyek egyenesen veszedelmessé tennék az ily irányú revíziót. De még ezektől is eltekintve, el tudják Önök azt képzelni, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár vagy a Commerce, vagy az Escomptebank avagy a Moktár bármikor is megengedné azt, hogy üzleti titkaikba idegen egyén betekinthessen? Soha. Még az igazgatóságának sem, már pedig annak csak kötelessége volna. Mert vannak olyan üzleti titkok a világ minden intézeténél, amiről a vezető igazgatókon kívül senkinek sem szabad tudomással birni. Viszont igaz, hogy a revíziót nem is akarják a nagy bankokra kiterjeszteni.

Csúpnán a kisebb intézetekre. Azok pedig szegények, pláne a mai pénzviszonyok közepette, agyon vannak revidálva.

Látjuk már Svájc üzletileg fogta fel ezen eszmét is. Míg a pénzembereink és a jogászaik török a fejüket, hogy tulajdonképpen miként is lehetne a legjobban ezen nehéz problémán túlesni, ők „Schweizer'sche Revisionsgesellschaft“ cég megalapításával megoldották látják az eszmét, a mely társaságnak tisztán az lesz a célja, hogy a svájci pénzüzetek felett a revizori feladatot teljesítse. S hiszem, hogy nemcsak erkölcsi, hanem anyagi eredménnyel is.

Várjuk be. Ha beválik, utánuk csináljuk. S ha már mindent a külföldről hozunk be, miért legyen éppen a „részvénytársaságok mikénti ellenőrzése“ a kivétel? Ugyis háborús a világ, ráérünk, s nem lehet tudni, hogy holnapután mely törvényeket kell tisztelnünk?

És ha nagyon igazságos akarok lenni „ugyan mit is revidáljunk?“ A passzívát? Mert aktiva nincs. Elfogyott. Dehogy fogyott. Nem is volt. Az aktíváink olyanok, mint az alkotmányunk. Csak papíron vannak meg. S ha a szigorú revizor erre rájön? Megvonják a hitelünket, elrontják a renomékat. Szóval annak fogunk ártani, ami felett soha nem rendelkezünk. S kapjuk a hitelezőktől a következő tartalmu leveleket: Értésítjük, hogy könyveink átvizsgálásával számláján K 3875.63 tartozást találtunk. Kérjük annak azonnali kiegyenlítését s jegyzünk kiváló tisztelettel.

Válasz: Vettem ekkor és ekkor kelt szíves soraikat, melyben értesítenek, hogy számlám K 3875.63 tartozást találtak. *Ha találtak, hát tartsák is meg maguknak.* Nekem nincs reá szükségem. Tisztelettel.

Mit fog erre szólni a revizor Úr!

A háború színtere.

A napokban még diplomaták dugták össze a fejüket és tanácskoztak az elzárt ajtóik mögött a lehetőségekről s a hadtestek még csak az egyes országok határvonalain belül manővereztek, de ma már vér folyik és kibontakozik a háború a maga egész borzalmával. Vessünk egy pillantást a háború színterére, hogy az eshetőséget számbavegyük.

A háborúnak a sorsát az fogja eldönteni, hogy meg bírja-e tartani Törökország a *Konstantinápoly-Szaloniki vasútvonalát*. Montenegró támadásának nem az volt a stratégiai célja, hogy Szerbia támadása esetén vele azonnal egyesülhessen, hanem *Török-Rumélia* határán bolgár előrsnek kell tekintenünk. Itt fog eldőlni a háború. Ha a szövetséges hadak itt sikerrel operálnak: elvágják a háború centrumát minden délre eső területről, ahonnan Törökország hadtesteinek természetesen kiegészítését és muni-cióját kapja.

A másik vasúti vonal *Üszküb és Szaloniki között* vezet. Ezidő szerint ez a vonal is török mozgékonyaságot szolgál. Az ilyen kedvező vasúti vonalak azonban ravasz eszközök, mivel csak *egy pontját* kell az ellenségnek okkupálnia, hogy a másik fél minden stratégiai terve ledőljön.

Tengeri haderejét Törökország nem használhatja, mert az olasz hadihajók őrzik *Szmirna-Szaloniki* és *Dede Agats* utvonalt. Az afrikai seregek, mely Tripolisban van lekötve egyál-

talán nem veheti hasznát még akkor sem, ha Olaszországgal sikerülne békére is lépnie. Nem vehetné hasznát azért, mert nem tudná hazaszállítani. A görög kormány rögtön intézkednék, hogy teher-szállító hajói, melyek török zászló alatt működnek az észak-afrikai partokon, haladéktalanul tagadják meg az engedelmességet és hogy a szövetség számára konfiskáltassanak.

De ha a görög kormány ilyértelmű intézkedése megtörték a török kormány energiáján: Törökország akkor sem ért célt, mert lehetetlen lesz elkerülnie azt a torpedó-támadást, amelyre a Szaloniki előtti terepviszonyok predesztinálják a szövetségeket.

A harcér mint az eddigiekből is látható a lehető legkockázatosabb események magvát rejti. Egy ügyes behatolás, egy-egy centrális győzelem mindazt, ami eddig az egyik tábor céljait szolgálta, a másik tábor hathatós eszközévé teszi. Éz egyúttal azt a tényt rejti magában, hogy a háborúnak nem lesz egységes színtere s bár a rejtett cél mindig Török-Rumélia magvának elérése marad, mégis ahány szövetséges van, annyiféle lesz a színter, a stratégiai törekvés. Csak a jó taktika dönti el a háború sorsát.

Meggondolandó dolog, hogy a legnagyobb tűz Konstantinápolytól mintegy 200-250 kmnyire lesz, ahonnan nyitva áll az út Törökország szívéhez. Itt kell megküzdenie legkeményebben a török főhadsergeknek, egyébként pedig pusztán védelmi politikára kell szorítkoznia, hogy a maga 716,000 emberének és 2,200-nál több ágyújának

csak csekély részét kösse le a háború többi színterén és lehetőleg kevésszámú emberrel tudja ellensúlyozni Szerbia 180,000 emberét és 940 ágyúját, Görögország 146,000 emberét és 508 ágyúját, Montenegró 40,000 emberét és 104 ágyúját. Azt a 350,000 embert és 945 ágyút, melyet a bolgárok küldenek a háború főszínterére, ezt kell a török egyesült főhadsergeknek döntő ütközetre kényszerítenie és pedig mielőtt a maga stratégiai épségét a szövetségesek meg tudják bontani.

A nagyhatalmak az utolsó órában megbizták a Monarchiát és Oroszországot, hogy interveniáljon. Természetesen kevés optimista hitte, hogy ennek hatása lesz. A háború kimenetele mindkét félre kockázatos lehetőségeket jelent. *Vér folyik, gazdasági krízisek* fogják megrázkódtatni Európát, amelynek a súlyát mi is nyögni fogjuk és már is nyöggük, ha ugyan nem kerül arra is sor, hogy a mi hadseregeinket is odaalítjuk Európa jövő térképe kialakulásának szolgálatába.

A béke lehetősége Törökország kezében volt, ha t.i. lemondott volna keresztény birtokai-ban folytatott rablógazdaságról, amely tényt az európai nagyhatalmak lettek volna hivatva ellenőrizni. A háborúval bekövetkezik a huszadik századhoz nem méltó embergyilkossággal együtt a szegénység, az existenciák megéngása és a megélhetési viszonyok még nehezebbek lesznek. Ez a kép merül fel, amikor a háború színterére tekintünk.

Takarékpénztárak! Egyletek!

Litograf. részvények, betétkönyvek, fő és segédkönyvek, irodaberendezések, olcsóbban mint a fővárosban

Bérmentes
szállítás!
▼▼▼▼▼

Kereskedők! Iparosok!

Nyomatványok a legszebb kivitelben, a legjobb papíron, a legolcsóbban, néhány nap alatt szállítanak

Alapítva 1879

Berkovits Márk, Kula (Telefonszáma 14)

Villamosüzem

Hírek a megyéből

Zombori hírek.

A zombori színházat november első napjaiban nyitják meg Mezei Béla a délvidéki színház igazgatója és Mezei Andor igazgató helyettes. Az elsőrangú színtársulatnak saját zenekara van.

Az újonnan épült „Arénamozit” e hó 10-én nyitották meg. A fényesen kivilágított és virágokkal feldíszített hatalmas szép színház zsololóság megfoglalta a közönséget. A megnyitó előadást Dr. Müller János egy szépen megírt próloggal vezette be, melynek Latinovits Szaniszló a szerzője. A prólog után két 3 felvonásos darabot és komikus jeleneteket adtak elő. Sipos Ferkó bandája szolgáltatta a zenét. A vállalkozók ritka áldozatkészsége ügyeltek megfelelő eredménnyel fogadni és a közönség a telen a színház es mozi közt erősen meg fog oszlani.

Murkó herceg, Nikita montenegrói király fia egy zombori lókereskedőtől gyönyörű szép fekete menőváltót vett, melyet Fiumén át szállítottak Montenegroba.

Dr. Apáthy István kolozsvári egyetemi tanár vasárnap a zombori Szabad Lyceum meghívására előadást tart d.u. 5 órakor a városháza nagytermében „Fejlődés és forradalom” címen.

Névváltoztatás. Dr. Strasser Henrik zombori ügyvéd megmagyarosította nevét és a Sas nevet vette fel.

Szemző Gyula megmarad a bajai főispáni székben. Az intéző körök maradásra bírták Szemző Gyulát, akinek lemondása még elfogadva nincs, s így újabb kinevezés nélkül is ismét elfoglalhatja a főispáni állást. Szemző Gyula reaktiválása után Hegedűs bajai polgármester nyugalomba vonul; utódja pedig Kleiner Lajos vmegyei árvaszéki elnök-helyettes lesz.

Szabadkai hírek.

Kvasz András a jeles magyar pilóta e hó 20-án vasárnap d.u. 3 órakor a palicsi úton, a honvédkasznál melletti gyakorlóterén repülni fog. A rendezést Szárits János szabadkai aviatikus vállalta magára.

Rekordot ért el egy 11 éves iskolásfiú Kovácsévics Balázs a tolvajlásban. A múlt héten 4 biciklit lopott el, melyeket tulajdonosai rövid időre az utcán falhoz támasztottak; ezeket potom 3-5 K-ért eladta. Lopott még egy szerszámkocsit a telefon csinalóktól, továbbá pénzt, nikkelt és ezüst órákat, sőt egy feltucat szemüveget is, — valószínűleg, hogy még jobban lásson. A züllésnek indult iskolakerülő fiút, míg a törvényszék nem intézkedik sorsa felett, a gyermekmenhelyen őrzik.

F. hó 20-án mérkőzik a két legjobb szabadkai labdarúgó csapat: a „Bácska” és a Sz. Sp. Egylet. Eddig a „Bácska” vezetett. A verseny iránt élénk az érdeklődés.

Balogh Sándor szabadkai ember most a 9-ik katonai évet szolgálja. A bevonulás elől kiszökött Szerbiába, 2 év múlva hazajött, itthon elfoglalt a szolgálatra kényszerítették. Balogh arcát ütötte az őrmesterét, amiért a haditörvényszék halálra ítélte. Ezt később 4 évi szigorított börtönnel változtatták. A büntetés kitöltése után újból a csapatához került, de a csapatnál is állandóan le volt csukva. Noha már a 9-dik évet szolgálja, még mindig 3 évet kell utána szolgálnia a szabadkai zászlóaljnál. Mikor ezt megmondták neki, dühöngeni kezdett, ordított a kaszárnyában, tört, zúzott s a kaszárnya udvarán meztelenre vetkőzött.

Most a király nevében leszereltek! kiabálta. A többi katonák nagynehezen megékezték a dühöngő Baloghot, bevitték az őrszobába és ott kényszerzubbonyt adtak rá. A múlt éjszaka pedig felvitték Budapestre, akatonai megfigyelőbe.

Ujvidéki hírek.

Matkovits Béla ujvidéki főispán négy gazd. munkásnak a földmívelésügyi miniszter 100-100 K jutalmát és diszoklevelet adott át nagy közönség jelenlétében és szép beszéd kíséretében. Az érdemes hű munkások, akik egy gazdánál becsületesen szolgáltak, meghatva vették át a 100 K-t és a kitüntető diszoklevelet.

A könnyű pénzszerzés reménye csábítja az együgyű földmivest, ravasz emberek karmaiba. Így Drezlik Ferenc ujvidéki fényképész még 1908-ban szabályai földmivest embereknek azt az ajánlatot tette, hogy kétezer koronáért annyi hamis bankót csinál nekik, amennyi jól esik. Erre a

kapzsi és ostoba emberek minden pénzüket a fényképésznek adták, hogy vegyen műszereket és szállítson nekik sok hamis pénzt. — Még a szabályai bírót is beavatták a tervbe, de az még idejében menekült a pácból. A fényképész persze cserben hagyta — „ügyfeleit” és ezek most már egy temesvári fényképészhez fordultak segítségért — ez meg a rendőrség kezére adta őket. Most ítélték a szabadkai törvényszék a vádlottak felett, egy-egy hónapi fogságra ítélték őket.

A szerb hadsereghez a karlócazi gör. kel. papnövelde 30 teologusa is csatlakozott. Az egyiket Macedonicsot most akarták Ujvidéken felkészíteni megválasztani. Kerülő utakon, csolnokon keltek át a Száván. — Ujvidékről több kereskedő és iparos-segéd is a szerb hadseregbe lépett.

Az Ujvidéki Testgyakorlók Köre női szakosztályt létesített. A fiatal hölgyek hetenként 3-szor tartanak gyakorlatokat Mészárosné tornatanárnő vezetése mellett a gimnáziumban.

Kabaré-estélyt rendez az UTK e hó 26-án a Kovács vígadóban. — Estély után tánc.

Lovrekovits Mihály ujvidéki halászmester, kinek haláhirét múlt számunkban közöltük szívizsérülés folytán halt meg. A hullát a suseki erdő szelén találták meg; külérőszak nyomai rajta nem látszottak. — A szívbeteg ember Csébről egymaga evezett át a Dunán, de alig lépett a partra Suseknél, holtan bukkott a földre.

Az ujvidéki rendőrség több tejjamásítót kisebb-nagyobb pénzbírságra ítélte.

A tűzoltó Otthon javára f. hó 12-14 napjain az ujvidéki nőegyletek és hölgyek a város forgalmasabb pontjain adományokat gyűjtöttek. A gyűjtés 223 K-t eredményezett. — Egyébként e „Tűzoltó-napokon” országszerte gyűjtöttek.

Kerekes kocsolyasportot üznek ifjak és felnőttek az Erzsébet-tér 4 sz. a. műpályán — hetenként egyszer-kétszer katonazene mellett is.

A belgrádi forgalom meg van erősen zavarva; a vonatok nagyrészt csak Zimonyig közlekednek. — Csak a kora reggeli személyvonat és az esti gyors közlekednek Belgrádig. Telefon összeköttetés nincs; táviratokat nem fogadnak el és csak nyitott levelezőlapokat kézbesítenek.

A Bácskában sajnos elég gyakori a kocsimázás közbeni szurkálás, verekedés, úgy hogy nagy részük a közönség idegeinek kímélése miatt hallgatunk. Most Ujvidék produkált rekordot. A múlt vasárnap éjjel 2 embert leszúrtak, egy házaspárt kifosztottak, egy tűzkeretona súlyosan megsebesítette társát és több kocsimában nagy verekedés volt. — Ugyáztik az ital mellett az eltérő vélemények a balkáni harcról is közrejátszanak.

Városvy érsek emlékezete. Az ujvidék-beltéri Katolikus Olvasókör az elmúlt vasárnapon a tagok nagyszámu jelenlétében diszgyűlést tartott, amelynek keretében leleplezték néh. Dr. Városvy Gyula volt kalocsai érseknek, az olvasókör nagylelkű jótévedőjének az arcképét. Az alkalmi beszédet Ámon Pál dr. kanonok-plebános mondta.

A háborúról. A budapesti értéktőzsde a múlt héten a háborús hírek folytán rendkívüli izgalmon ment át. Az értékpapírok árfolyamvesztése elérte a félmilliárd koronát. A helyzet most nyugodtabb és az értékpapírok árfolyama megszilárdul. A háborús hírek a zab és gabona áremelkedését okozták, amelyek most újra ellanyhultak. A balkáni háború, — ha a balkáni országok maguk közt végzik el a dolgukat, — remélhetőleg nem fogja már a világpiacot reméltbe ejteni. — Törökország megkötötte a békét Olaszországgal; az elvesztett Lybiaért, Tripolisért nagy kárpótlást kapott, flottája felszabadult és így teljes aktívkapacitással veszi fel az élet-halál harcot a 4 Balkán-állammal. Törökország maradiságát, kulturképtelenségét, és az egyezmények szöveg akasztását, a keresztény lakosság elnyomatását okolják a küszöbön álló rettenetes vérontásért, amely végeredményében esetleg egészen megváltoztathatja a Balkán térségét. A szombati legújabb hírek szerint már teljesen megszűnt a Balkánállamok és Törökország közt a diplomáciai viszony. A követek elutaztak. Az előcsatározások az egész vonalon folynak. Péter szerb király Nisbe, Ferdinand bolgár király Filippopoliszba a főhadiszállásokra utaztak. Bulgária 230ezer embert mozgósított, Szerbia 150ezret, Görögország 60ezer embert küldött a határra, Montenegró pedig 40ezer emberével harcol. Velük szemben Törökország legalább is ugyanannyi embert állít a harctérre. A harc folyik Szerbiában Mordárnál, az egész Mordva völgy-

ben, a montenegrói határ mentén; a görög flotta elindult Preveza fele és az egész török hadsereg parancsot kapott, hogy nyomuljon előre és keljen át Szerbia, Bulgária, Görögország és Montenegró határain. — Okt. 18-ki konstantinápolyi értesítés szerint a törökök Tuzi környékén legyőzték a montenegróiakat, akik visszavonultak, 500embert veszítettek. Guzinje környékén a harc tovább folyik. Ugyancsak konstantinápolyi jelentés szerint a törökök Musztafa-Pasánál visszaverték a bolgárok támadását és 4óránnyira visszaverték őket a bolgár határon át.

Monarchiánk főleg arra van figyelemmel, hogy a Novibazári szandzsák-nak nevezett — Szerbia és Montenegró közt elterülő török — területet a háború ne érintse. Erről a területről Bosznia-Hercegovina annexiója után, a monarchia haderejét visszavonták, de e területet oly fontosnak tartják, hogy a monarchia azt érintetlen török területnek kívánja meghagyni. Ha ez így marad amint megígérték, akkor monarchiánk néma szemlélője marad a nagy balkáni háborúnak. — Török részről úgy nyilatkoznak, hogy a hadüzenet ok nélkül történt s hogy a Balkán államok már régen készülnek a háborúra. Szerintük nem annyira a keresztény lakosság sorsa bántja őket, hanem területi nagybővítésre vágyanak és mostani szerencsétlen — az olasz háborúban meggyengült helyzetüket találták alkalmasnak a támadásra. Akármiként van is, rettenetes még gondolatnak is e harc. Akik valaha kisebb-nagyobb manővereket láttak, borzalommal gondolnak az égbekiáltó mézárásra. Sajnos a hágai békekonzferencia és mindenféle béke-bába felmondta a szolgálatot.

Hírek

Báró Vojnits István v.b.t.t. orsz. képviselőnk a Bécsben ülésező delegációban nagyszabású beszédet mondott a magyar iparnak kvótaszerű részesedése és a magyar ágyúgyár felállítására érdekében. A kiváló szerepet vívó államférfiú nagyszabású beszéde úgy az országos politikai körökben, mint megyénkben és különösen a választókerületében nagy érdeklődést keltett.

A Bácsbodrogmegyei közs. jegyző egyesület választmánya ma — szombaton — Zomborban a vármegyeház kistermében választmányi ülést tart, melyen több fontos tárgy kerül elintézésre.

Jegyzőválasztás Kucorán. A Szakácsy Sándor korai elhunytával megüresedett jegyzői állást f. hó 14-én egyhangú választással töltötte be Kucora község képviselőtestülete. Juhász Sándort, a község két évtizeden át volt buzgó aljegyzőjét egyhangú lelkesedéssel választották meg. Az érdem jutalma volt a választás. — Dr. Buday Pál, ki a választást vezette, minden pályázót jelölt. Folyamodók voltak: Juhász Sándor, Rózsa Dezső, Fülöp Kálmán, Barna Mátyás, Koller László. — A megválasztott Juhász Sándor nyomban letette a hivatali esküt és Dr. Buday melegen üdvözölte őt felelősségteljes új állásában. Ezután Odry Lajos r.k. plebános örömet fejezte ki a felett, hogy a község lakóinak óhaja megvalósult. Az új érdemes jegyző működése elé bizalommal néz Kuczora község. Reidel János képviselőtestületi tag üdvözlése után Juhász Sándor megköszönte dr. Buday Pál főszolgabíró fáradozását és háláját fejezte ki az öt lelkesen támogató képviselőtestületnek. Az egész községben örömmel fogadták a választás eredményét.

A kulai m. kir. adóhivatal a jövő hét folyamán költözködik Trebitscher Sándor házába. Trefun Béla a m.kir. adóhivatal főnöke ez uton kéri fel az előjáróságokat, hogy tegyék közhírré, hogy november elsőjéig lehetőleg senki ne fáradjon az adóhivatalba.

Hirtelen halál. Surányi Armin az Angol-Magyar cukoripar rt. cservenkai cukorgyárának főfelügyelője e hó 18-án este 11 órakor szívzselhűdés folytán hirtelen elhunyt. A szimpatikus főtisztviselő egészséges 56éves férfi volt s hirtelen elhunyt mélyeség bánatba döntötte nejét, gyermekeit, családját és tisztviselőtársait. Surányi Armin trencsényi származású s fél év óta van Cservenkán. Azelőtt a selypi cukorgyár szolgálatában állt. Tisztviselő társai külön gyászjelentést adtak ki. A cukorgyár egyik erős oszlopát veszítette el benne. Temetése Budapestben lesz.

Haláleset. Súlyos csapás érte dr. Ormay Kálmán kulai járási és tb. m. főorvost. Egyetlen fivére Ormay Géza békés-csabai vaskereskedő e hó 11-én 59éves korában szívzselhűdés következtében hirtelen elhunyt.

Divatárúüzletemet Heinc üveg, porc.-kereskedése mellé helyeztem át. Abrahám Dávid, Kula

Fűszer és csemege kereskedés

Ujdonságok!

Szolid és pontos kiszolgálás!

Elsőrendű árúk!

Festék, lakk-árúk gyári lerakata

Asztalosoknak és mázolóknak külön árkedvezmény!

ACSANSZKI ÉS GRUITY KULA (A JÁRÁSBÍRÓSÁG MELLETTI ÚJ ÜZLETHÁZBAN)

Auer Emil, Gara község jegyzője, eljegyezte Szilávy Ilonkát Zomborban.

Eljegyzés. Blau Sándor topolyai bizomános eljegyezte Zucker Boriskát Bácsszentivánon.

Házasság. Eisenhut György a hódásági kendergyár rt. könyvelője e hó 14-én tartotta esküvőjét Tessényi Olgával, néhai Tessényi bulkeszi jegyző leányával.

Új ügyvéd. Dr. Hokstok György Marosvásárhelyen letette az ügyvédi vizsgát.

A cservenkai száz éves évforduló. A cservenkai evang. templom felszentelésének századik évfordulója alkalmából Cservenkán a bucsut, mely mindig az évforduló napján van — nagyobb szabású egyházi ünnepély keretében tartották meg. Már e hó 12-én szombaton este a tűzoltózenekar a templom-toronyból egyházi dalokkal vezette be az ünnepélyt. — Vasárnap reggel megérkeztek Wagner G. Adolf evang. főesperes (Ujverbász) és Róth Béla ev. lelkész (Óverbász) akiket ünnepélyesen fogadtak. A diszistentiszteleten Wagner G. Adolf főesperes mondott gyönyörű és nagyszabású beszédet. Róth Béla ev. lelkész és Stieglmár János cservenkai ev. lelkész, ki több mint 30 év óta szolgálja buzgón a cservenkai híveket, — végeztek funkciót. — Délben Stieglmár lelkésznel volt díszvendég. — A száz éves évforduló alkalmul szolgált egy nagylelkű alapítvány megtételére is. Ugyanis **Lelbach Péter** megyeszerte ismert cservenkai nagybirtokos és gabonagyároskodó 20,000 K-t adott át Wagner Henrik cservenkai ev. tanítónak, hogy azt mint **cservenkai polgári leányiskolára** szánt alapot tegye le a községnek. Wagner tanító azonnal eljárt küldetésében és az előjáróság a nagylelkű adományt küldöttségileg nyomban meg is köszönte. **Borovszky Ferenc** közs. jegyző hatóságos beszédére Lelbach Péter kijelentette, hogy ez az alap csak kezdet, mely bizonyára növekedni fog és a maga részéről is lesz még alkalma azt növelni. Ez ügyben a képviselőtestület e hó 16-án ülést tartott, melyen köszönetének jegyzőkönyvi leg adott kifejezést és e jegyzőkönyvet szombaton délben egy küldöttség adta át a nagylelkű adományozónak **Lelbach Péter**nek. E küldöttség szónoka és vezetője **Borovszky Ferenc** községi jegyző volt, tagjai pedig: a községi bíró, Stieglmár János ev. lelkész, Keck Zsigmond ref. lelkész, Huck Vilmos és Kolb Keresztély képviselőtestületi tagok voltak.

A kulai országos vásár a múlt vasárnap gyönyörű idő mellett elég népes volt, de a forgalom csak a lovásáron volt kielégítő. A balkáni háború nagy keresletet és jó árakat hozott.

Szinészet Kulán. Rajcsányi István szinigazgató, titkárja útján berleteket gyűjtött Kulán és e hó végén Kulára érkezik nagyobb társulatával.

A Kulai Dalárda az idei Katalin bálját műkedvelői előadással kapcsolatban fogja megtartani.

A József kir. herceg Sanatorium kulai helyi bizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy mint minden évben, az idén is, halottak napján a temetőben adományokat fog gyűjteni. A gyűjtést dr. Ormay Kálmáné úrnő — az Augustia arany emlékérem tulajdonosnője — fogja rendezni, kulai hölgyek részvétele mellett.

Kézrekerült tolvaj. Múlt számunkban megemlékeztünk arról, hogy két fővárosi detektív letartóztatta Farkas Péter kulai lóalkuszt, akit egy budai rablógyilkossággal vádoltak. A nyomozás és házkutatás alkalmával azonban egy régebbi bűne is a nyilvánosságra jutott Farkasnak, mert megtalálták nála Hahn Ferenc kulai lakosnak ágyneműjét: 1 fehér dunnát, 6 fehér párnát horgolt betéttel és 1 ágyszerítőt, mely tárgyakat még a tavasz folyamán emeltek el Farkas és társai. Valószínű, hogy több bűn is terhelte a tolvaj lelkét, mert mint gyanús embert, Kula községe sem akarta kulai illetőségének elismerni, de a ravasz ember azzal játszotta ki az előjáróságot, hogy házat vett Kulán a Szt. László utcában. Ezt a házat most eladta, tehát itt az alkalom, hogy az ilyen elemektől Kula községe megszabadíttassék.

Kulyancsity Milán volt albirót múlt szerdán szótöbbséggel Kula albirájává választották.

Tűzoltóknak 25 éves királyi díszérmekek. Öfelsége a király felhatalmazása alapján a belügyministerium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a tűzoltás és mentés terén 25 éven át kifejtett érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszéremmel a következők lettek kitüntetve: **a bácsi tűzoltótestületnél** Ertl István tűzfelügyelő és parancsnok, Vukovits Nándor alparancsnok, Pavlics József, Pavlicsek Imre, Reiter József, id. Kapitány Ferenc, Matskovits Gergely és Malcher Henrik őparancsnokok, — **a titeli testületnél** Nacsá Ferenc alparancsnok, — **az újvidéki testületnél** Szradanov Pánta, Lapits Imre, Zapletál Ferenc, Villety Vilmos és Fxler János tűzoltók.

Az Aradi Forgalmibank R.-T. 2500 drb konvertált és 2500 drb hazai sorsjegy megvételére alkalmi társaságot alakított. Azon résztvevőknek, akik legalább 4 sorsjeggyel vesznek részt, az intézet **egy ingyen hazai sorsjegyet ad.** Ugy hogy a társaság tulajdonképen 6250 drb sorsjeggyel játszik. A nagy mennyiségű sorsjegyekkel játszó csoportnak azok nagy számánál fogva igen nagy esélyeik vannak arra, hogy egy-két nagyobb nyereményhez jusson. A valószínűségi számítás alapul véve, minden egyes résztvevőnek kell, hogy a **sorsjegyek ingyen maradjanak.** De egy-két nagyobb nyeremény esetén a résztvevők tekintélyes nyereményösszegekre is számíthatnak. Mert nyerni csak sok sorsjeggyel lehet s e célból indít meg a bank ily nagyszabású tervet. Az intézet a nagy közönség érdekeit szem előtt tartva, s hogy a csoportban szegényebb sorsú emberek is résztvehessenek, a **sorsjegyek vételárának megfizetését több részletre osztotta be,** úgy hogy minden ember résztvehet a társulásban. Bővebb felvilágosítást ad ez ügyben a **Kulai Hitelbank Rt.** is, ahol jegyzéseket is lehet eszközölni.

Verbászi hírek. A főgimnáziumban 339 tanuló iratkozott be, a múlt évi 363-al szemben. Az I. és II. osztályok az idén is párhuzamosak. — **A polgári leányiskolában** 106 növendék van, 74 verbászi, 32 vidéki. — **A reform. templomot** renoválták és i. hó 20-án újból felszentelték. Róth József újsóvi lelkész, Keck Zsigmond cservenkai lelkész fogtak beszélni. Schmidt Henrik gondokaművész két vallásos gondokasólót fog előadni. — **Múlt vasárnap a zombori főgimnázium** 18 növendéke Rác igazgató és Kloyber tornatanár vezetésével Verbászra érkezett. Délután füleslabda mérkőzés volt a vásártéren a két gimnázium csapatai közt, mely 1:1 eredménnyel végződött. — **Néhai Schneberger evang. lelkész unokája** özv. Csornai Arturmé szül. Ott Aranka úrnő, dr. Ott Konrád szeghegyi orvos leánya, a Temesvári áll. felsőbb leányiskolában helyettes zenetanárnő alkalmazást nyert. — **A kendergyári munkástelepen** két gyermek nadragolyát evett és a mérgezés csakhamar mutatkozott rajtuk; habzott szájjal dühöngtek és harapni akartak. Dr. Munk gyárorvos gyomormosást alkalmazott. A gyermekek jobban vannak. — **Kunz Pétert,** közbecsülésben állt 62 éves polgárt, hétfőn, nagy részvét mellett temették el. Wagner főesperes megható gyászbeszédet mondott. — **Hertl Henrik** a község legöregebb polgára, 92 éves korában meghalt. Mindig egészséges volt. Végelgyengülésben halt meg.

Péterrévei hírek. A péterrévei segédjegyzői pályázatra 1 kérvény érkezett be, Berényi Lászlóé, akit meg is választottak segédjegyzőnek. — **A napokban** volt Péterréven a közs. orvos választás. A pályázatra 5 kérvény érkezett. Orvosnak megválasztották dr. Kallós Pál gábornai körorvost 13 szótöbbséggel dr. Weber Gyulával szemben. — **A napokban** Péterréven halálra gázolta az Óbecse felől Zenta felé tartó személyvonat Füstös Mihály péterrévei 58 éves koldust, aki azonnal meghalt.

Ivanits Izidor szenttamásiközs. jegyzőt a nemzetközi jubilaris baromfiállításon pompás példányú baromfiért aranyéremmel tüntették ki.

Az életmentő virágszál. A József királyi herceg Sanatorium Egyesületében született valami gyöngéd poétikus kedélyben az a gondolat, hogy a halottak napi koszorúból ajánljon föl egy szálat a tüdőbetegeknek. A virágszál már eddig néhány ezer embernek mentette meg életét, akik az egyesület gyulai sanatoriumában és az ország — több dispanzerjeiben gyógyultak. És már elkezdődtek Debrecenben az Augustia tüdőbeteg népszanatorium építési munkálatai a gyönyörű fekvésű, ózondus levegőjű debreceni nagyerdőben s a jövő év nyarán az egészségnek ez az új vára megnyitja kapuit a feléje tolongó szerencsétlen, szegénysorsú tüdőbetegeknek. Valóban életmentő virágszál! Legyen áldott, ki ez emberbaráti célra áldoz, mikor kedves halottainak koszorújából egy virágszálat megajánl s adományát a második népszanatoriumra beküldi a József kir. herceg Sanatorium Egyesületnek Budapest, IV. Sütő-u. 6.

„Öt világrész asszonyai“ cím alatt Szikra (gróf Teleki Sándorné) az ismert nevű kitünő írónő lelkes felhívást intéz az ország társadalmához, hogy adományaikkal járuljanak hozzá, hogy az 1913 június havában Budapesten tartandó „Nők választójogi világszövetségének VII. kongresszusa“ méltó keretek közt folyhasson le. A kongresszus költségei, miután oly sok vendéget kell tisztességgel ellátni, igen sok pénzbe kerül, de a sok ezer ember ennek százasorsát fogja hazánkban elkölteni. Nemzeti remomének érdekében kér a grófnő mindenkit, hogy gyűjtse nek filléreket, koronákat, ahogy jó — ahogy lehet. Az adományok gr. Teleki Sándorné Ömeltőségének Ujtátráfűredre (Szikraház) küldendők.

Kulai rendőri hírek. F. hó 12-én a bácsfeketehegyi esendőrség Farkas József kulai cigány házában, annak neje által elkövetett csalás ügyéből kifolyólag házkutatást tartott. A csalás útján Hegyesen szerzett 3 malacot, 2 zsák búzát és 2 ludat meg is találták, de a helyi esendőrség és a rendőrség támogatása mellett Farkasnál még a nyár folyamán Hahn Ferenc szűrszabó-mesztől ellopott 6 párnát, 1 dunnát és 1 ágyszerítőt is megtalálták. Farkasék János nevű 16 éves fia, egy előtte ismeretlen nevű 28 éves cigánynyal követte el a lopást. Farkas János és Farkas Józsefnek letartóztatva, a bűnjelekkal együtt a kulai kir. járásbírósnak átadattak. — **Folyó hó 4-én** Kulyancsity Táczo kulai lakos szállásáról 4 zsák fosztatlan tollat 40 K értékben ellopott. A rendőrség nyomozása során Csernák Mihály bácsi lakos, most a kereszttúri műton dolgozó munkás gyanúba vettetett, ki beismerte, hogy a lopást ő követte el; a tollakat Wekerlefalva alatt egy szalma kazalba dugta, hol meg is találták. Tettes a kulai esendőrség által bűnjelekkal együtt a kulai kir. járásbírósnak átadott.

Szerk. üzenet.

L. Louis, Cleveland. Mi Ohiónak ilyen szolgálatot nem tehetünk; inkább arra kellene törekedni, hogy ottani népünk tömegesen jöjjön haza, mert sokkal jobb dolguk lenne itthon, mint a Jankeek közt. Szívélyes üdvözlét!

Az Angol-Magyar Cukoripar rt. tisztviselői kara, mely fájdalommal tudatja, hogy nagyrebecsült és szeretett kartársuk

Surányi Armin

főfelügyelő úr

f. hó 18-án este 11 órakor hirtelen elhunyt.

Felejthetetlen kartársunk emlékét mindig kégyelettel fogjuk megőrizni. Cservenka, 1912 okt. 19.

A torzsai reform. egyháznak

főtéren levő, három szobából s szükséges melléképületekből álló

üzlet helyisége

azonnal kiadó

Házeladás.

Kulán, Árpád-út 190 szám alatti ház — 7 szoba, 3 konyha, éléskamra, pince és szép nagy kerttel — szabadkézből eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Nagy A. József Palánkán

2337 sz. 1912

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben állami kiegészítéssel 1000 K fizetés és 400 K lakbér javadalmazással üresedésben levő

segédjegyzői

állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám november 10-ig nyújtsák be.

A később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Baja, 1912 október 10.

VOJNICH MÁTÉ
főszolgabíró

1-2
555 sz. 912

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY.

Atulírott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kulai kir. járásbírósnak 1912 évi Sp. I. 753 sz. végz. következtében dr. Kürz Henrik ügyvéd által képviselt Seidl Nándor és fiai javára, hátr. 36 K 18 f s járuléka erejéig 1912 május 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 815 K-ra becsült következő ingóságok u.m. gazdasági gépek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kulai kir. bíróság 1912. V. 206/2 sz. végzése folytán hátr. 36 K 18 f bíróság már megállapított költségei erejéig Ujverbászban II. Rákóczi Ferenc utca 3131 sz. a. **levendő megfartására 1912 október 26-án d.e. 9 óra** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. tc. 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbbit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. tc. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kula, 1912 okt. 15.

VIGCHERT, kir. bír. végrehajtó

Alulírott tisztelettel értesítem a kulai és környékbeli nagyrészt községi közönséget, hogy a Kossuth Lajos-utcában (Stein Bertalan házában)

uj úri és női divatárú üzletet

nyitottam. Raktáram az e szakmába vágó összes cikkekkel a legválasztékosabban van berendezve.

Kaphatók: férfi ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, legdivatosabb zseb-kendők, téli és nyári harisnyák, női fehérneműk, továbbá a legelsőrendű gyárból való fűzők; nagy választék csipkékben és ruhadíszekben stb.

Kiváló tisztelettel

Mrgyanov Jefta „a Menyasszonyhoz“ Kulán

Egy próbarendelménnyel

meret után — mindenki meggyőződhetik, hogy

Treuer Károly úri, női és gyermek cipész
KULA DEAK FERENCZ UTCA
cipő-árú

csinos kivitelűek, kifogástalan minőségűek és formájukat mindvégig megtartják

Rizárólag elsőrendű kézimunka olcsó árak mellett

2005 sz. 1912

Versenyárgyalási hirdetés.

Torzsa község alulírott előjárósága
járványkórház

Építésének biztosítására nyilvános írásbeli egy-ségáras s ezt megelőzőleg tartandó szóbeli ver-senyárgyalást hirdetem, melyre azonban százalékos árengedménnyel ellátott ajánlatok is beadhatók. A munkát együttesen egy vállalkozónak fog kiadni, s óhajtható az általános összegű vagy százalékos árengedményű ajánlat benyújtása.

Az építkezés — melynek előirányzati értéke 7901-11 K — a munkaadás napjától számított 3 hó alatt teljesen befejezendő.

Csak a közszállítási szabályrendelet 18§-hoz kiadott minta szerint kiállított, 1 K-ás bélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban el-helyezett s közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlat borítékának felírása a következő: „A községi Előjáróságnak Torzsa. Ajánlat a 2005 1912 sz. versenyárgyalási hirdetésben kiírt járványkórház építési mun-kálataira.“

A postán érkező ajánlatok az előjáróság címére küldve, a közvetlenül benyújtandó ajánlatok pedig a hivatalos órák alatt a közs. jegyzőnél a versenyárgyalás határidejéig adandók be.

Ajánlattevő ugyancsak e határidőre az ajánlati összeg 5%-át bánatpénz fejében községünk pénztárába — a hirdetés számára hivatkozással — készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban befizetni, illetve a versenyárgyalást vezető kezeihez letenni köteles. A készpénz után a község kamatot nem fizet, a készpénz azonban megfelelő értékű s biztosítékképes értékpapírral bármikor kicserélhető. Az értékpapírok kamatszelvevényei esedékességük időpontjában kívánatra kiadatnak, feltéve, hogy a letét letiltva nincs. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

A versenyárgyalás községünk tanácsstermében 1912. november 6 napjának d.e. 9 órájkor tartatik meg.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az általános és részletes feltételek, terv, költségvetés és az ajánlati minta a közs. jegyzői irodában mindennap d.e. 9-11 óráig megtekinthetők, esetleg a szabályrendelet szerinti magán-munkálati díjak mellett megszerelhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges dön-tésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, akik a szóban levő mun-kálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak már ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni kötelesek.

A közszállítási szabályrendelet 16 §-ának 11. és 14. pontjaiban foglalt határozmányok a munkafeltételekben foglaltatnak.

Azon pályázók, akik alulírott községi elő-járással üzleti összekötésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, szállító képes-ségüket és megbízhatóságukat a rájuk nézve ille-tékes kereskedelmi és iparkamara által egy évi időtartamra és csak a szóban levő konkrét építkezésre szóló érvényes kiállított bizonyít-vánnyal igazolni tartoznak.

Alulírott közs. előjáróság fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson.

Torzsa, 1912. október 6.

Schick Ede
jegyző

Messinger Fülöp
bíró

ANGOL, MAGYAR

szövetkülönlegességekből férfiföltényt, felöltőt, télikabátot készít a legkényesebb ízlést is ki-elégítőleg

Treuer Péter férfiszabó, Kula
postával szemben

SZŐLŐSGAZDÁK

SZŐLŐTELEPÍTŐK FIGYELMÉBE!

AKI szőlőjét újra akarja telepíteni,
AKI szőlőoltványt akar rendelni,
AKI gyümölcsfát, rózsafát óhajt ültetni —
kerjen oklato díszárjegyzéket az alábbi címtől

Transylvania Szőlőtelepítő Vállalat
Marosvásárhely Dr. Geese Dániel utca 39.

Styria-Universal Kötőgép

megmunkál finom és vestegszálú pamutot ugyanazon gépen

Árjegyzék ingyen. Részletfizetésre is.

STYRIA-KÖTŐGÉPGYÁR, GRAZ, III.

KÉPVISELŐK KERESTETNEK

10 koronát

meztakarít

ha öltönyét vagy téli kabátját mérték után megrendeli

ifj. Ábel József

angolszabónál

Kulán

a kir. járásbíróság át-ellenében

ahol öltönyök, téli kabátok már 30 któl készülnék

Legfinomabb angol varrott amerikai

CIPŐK

egységes szabott árakban 19.50 és 22.50 K
Barna bagaria bőrkamaslik és fekete bőr kamaslik különféle formákban kaphatók
ifju Kovács J. I. cégnél Kula bérpalota

Saját készítményű és gyári cipők raktára.

Mindenféle férfi, női és leány házi komóti cipők raktára

1 nyomdász és 1 könyvkötő tanonc felvétetik

Berkovits Márknál, Kulán

LEGTARTÓSABB

húzott drótszállas lámpa

Magyar

SIEMENS - SCHÜCKERT - MŰVEK
Budapest VI. Teréz körút 36

Állapítva 1894

Bischof Ferencz

férfiszabó-üzlete Kulán

GABONAÁRAK

BPESTEN		KULÁN
Buza	11.01	Buza 10.—
Zab	11.17	Zab 9.50
Tengeri májusra	8.02	Tengeri —

Bamer Antal, Palánka

ajánlja a gyászolók b. figyelmébe dúsan felszerelt

sírkőraktárát

fehér, fekete és kék márvány, ugymint granit, syenit és labrador kövekből, a legolcsóbb árak mellett. Utánvésetek és újraaranyozások a temetőben jutányos árak mellett 18-25

GÖZMOSÓ

fehérnemű és vegytisztító intézet

KULA a jbiróság átellenében

STEIN IGNÁC

szoba és cimfestő

KULA

Elvállal szobakárpitozást. Meghívásra vidékre is elmegy

